

ЖИТОМИРСЬКИЙ АГРОТЕХНІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

(повне найменування підприємства із зазначенням підпорядкованості)

ЗАТВЕРДЖЕНО

В. о. директора ЖАТФК
(посада керівника підприємства)

Микола ТИМОШЕНКО

(ім'я, прізвище) _____ (підпис) _____

Наказ від _____ № _____
М.П.

ІНСТРУКЦІЯ З ОХОРОНИ ПРАЦІ № 81

при виконанні робіт у теплиці і ручних роботах у рослинництві

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. В інструкції викладені вимоги безпеки під час виконання ручних робіт у рослинництві під час копання, при сівбі та садінні, при догляді за рослинами, при збиранні овочевих і баштанних культур (помідори, огірки, перець, капуста, кавуни, дині, кабачки тощо), під час збирання моркви, столових буряків, цибулі, часнику, під час збирання цукрових і кормових буряків, під час збирання картоплі.

1.2. До виконання ручних робіт у рослинництві допускаються особи, які пройшли вступний інструктаж та первинний інструктаж на робочому місці.

1.3. Виконуйте тільки ту роботу, яка Вам доручена відповідним нарядом (крім екстремальних та аварійних ситуацій), не допускайте на робоче місце сторонніх осіб і не передоручайте свою роботу іншим особам.

1.4. До роботи приступайте у спецодязі, упевнivшись, що він не має пошкоджень, елементів, що звисають, не прилягають, а також у необхідних засобах індивідуального захисту, що відповідають виду виконуваних робіт.

1.5. Не приступайте до роботи у стані алкогольного, наркотичного або медикаментозного сп'яніння, у хворобливому або стомленому стані.

1.6. Ознайомтесь із розташуванням місця для відпочинку й вживання їжі. Переконайтесь у наявності в місці відпочинку питної води, мила і медичної аптечки. Перед вживанням їжі вимийте руки з милом, витріть їх рушником або висушіть.

1.7. Не торкайтесь до лежачих, виглядаючих із землі або звисаючих проводів і кабелів.

Не торкайтесь до лежачих предметів невідомого походження (міни, снаряди, гранати тощо).

1.8. Не ховайтесь від дощу і грози під транспортними засобами, сільськогосподарськими машинами, в копицях, скиртах, під одинокими деревами й іншими предметами, які височіють над навколоишньою місцевістю. Під час грози знаходьтесь від названих предметів на віддалі не менше 20 м, а від широкозахватних дощувальних машин не менше 100 м.

1.9. Не приступайте до роботи, не витримавши строків виходу людей на оброблені пестицидами площі, для проведення ручних робіт по догляду за посівами.

1.10. Не знаходьтесь з боку рухомого агрегату на відстані менше 5 м, а також на шляху його руху. Наблизйтесь до агрегату на меншу відстань тільки після повідомлення про це водія і повної зупинки агрегату.

1.11. Переходьте через зрошувачі тільки по обладнаних для цих цілей переходах і переїздах.

1.12. Не ставайте на кришки колодязів закритої зрошувальної системи.

1.13. Інструмент, інвентар і пристосування використовуйте тільки за призначенням і в справному стані.

1.14. Відпочивайте в полі тільки у спеціально відведеніх місцях. Не відпочивайте під транспортними засобами і сільськогосподарськими машинами, в копицях, стогах, скиртах, у високій траві і в кущах.

1.15. Дотримуйтесь виконання правил внутрішнього розпорядку підприємства.

1.16. Не використовуйте для їжі неміті овочі

1.17. Дотримуйтесь гранично допустимих норм піднімання і переміщення вантажів: гранично допустима вага вантажу для жінок при підніманні й перенесенні його при чергуванні з іншою роботою (до 2 разів на годину) - 10 кг. Піднімання й переміщення вантажів постійно протягом робочої зміни-7 кг.

Сумарна вага вантажу, який переміщується протягом кожної години робочої зміни, не повинна перевищувати: з робочої поверхні - 350 кг, з підлоги - 175 кг.

1.18. Припиніть всі види польових робіт під час грози, зливи, урагану.

2. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПЕРЕД ПОЧАТКОМ РОБОТИ

2.1. Копання

2.1.1. При отриманні ручного ґрунтообробного інструменту, переконайтесь в його справності. Лопата, сапка повинні бути міцно набиті на держаки і закріплені.

Держак повинен бути виготовлений із твердої й в'язкої деревини (клен, дуб, в'яз, горобина, тощо) з гладкою поверхнею. Довжина держака повинна забезпечувати зручну позу під час роботи працівника. Лезо лопати (сапки) повинно бути заточеним.

2.1.2. Огляньте площе, що підлягає копанню, очистіть її від сміття, каміння, пожнивних решток та інших зайвих предметів.

2.1.3. Працюйте в головному уборі й взутті із закритими передками.

2. 2. Сівба та садіння

2.2.1. Огляньте засоби індивідуального захисту, переконайтесь, що вони справні і відповідають Вашому розміру.

2.2.2. Переконайтесь в наявності і справності пристосувань для очищення робочих органів сівалки. Під час роботи з протруєним насінням перевірте наявність спеціальної лопатки для розрівнювання насіння в насіннєвих ящиках сівалки.

2.2.3. Огляньте сівалку, саджалку, переконайтесь, що на них, в насіннєвих ящиках і тукових банках, на площацках для розміщення ящиків із розсадою відсутні сторонні предмети (каміння, ручний інструмент, обтиральний матеріал тощо).

2.2.4. Огляньте робоче місце. Підніжна дошка повинна бути справною й обладнана перилами висотою не менше 1 м, сидіння повинно бути надійно закріплене на рамі й обладнане спинкою й опорою для ніг.

2.2.5. Переконайтесь у наявності, справності, надійності кріплення й фіксовання захисних кожухів і огорожень механічних приводів робочих органів.

2.2.6. Огляньте кришки насіннєвих ящиків і тукових банок. Вони повинні бути зафіковані в закритому положенні. Фіксуючий пристрій повинен виключати можливість самовільного відкривання кришок під час руху агрегату.

2.2.7. Перевірте наявність спеціального гака для піднімання сошника при його очищенні, чистика, гака для прочищання висівних апаратів, насіння і тукопроводів.

2.2.8. Перевірте наявність та справність пристрою для підключення двосторонньої сигналізації і переконайтесь у справності сигналізації.

2.2.9. Перед роботою в темний період доби перевірте справність освітлювальних пристрій агрегату. Переконайтесь у тому, що пряме й відбите світло від ламп не осліплює Вас.

2.3. Догляд за рослинами

2.3.1. Отримайте у керівника робіт відомості про поле: наявність і позначення віхами небезпечних місць, маршрути транспорту, проведення інших видів робіт.

2.3.2. Працюйте в головному уборі й взутті із закритими носками.

2.3.3. Отримайте ручний ґрунтообробний інвентар, переконайтесь, що він справний.

2.4. Збирання овочевих і баштанних культур (помідори, огірки, перець, капуста, кавуни, дині, кабачки тощо)

2.4.1. Отримайте відомості про характер і особливості виконання роботи у керівника робіт.

2.4.2. Перевірте справність тари (піддонів, ящиків, кошиків, відер, контейнерів). Ручки кошиків і відер повинні бути цілими, без задирок, Не використовуйте тару, якщо стирчать гвіздки, дріт, металеві смужки та поламані дошки.

2.4.3. Перевірте справність ручного інструменту. Рукоятка ножа повинна бути овальною, гладенькою, без ребер, задирок та інших пошкоджень. Лезо повинно бути гострим. Не перевіряйте пальцями гостроту леза. Інструмент повинен мати міцний і справний чохол або піхви.

2.5. Збирання моркви, столових буряків, цибулі, часнику

2.5.1. Отримайте відомості про характер і особливості виконання роботи у керівника робіт.

2.5.2. Огляньте робоче місце. Майданчик повинен бути рівним, очищений від рослинних решток і сторонніх предметів.

2.5.3. Підготуйте робоче місце. При цьому розташуйтесь самі у зручному місці відносно перероблюваних овочів і поставте у зручному й bezпечному для роботи положенні тару.

2.5.4. Перевірте справність інструменту і тари.

2.6. Збирання цукрових та кормових буряків

2.6.1. Отримайте відомості про особливості роботи, що буде виконуватись.

2.6.2. Огляньте робоче місце. Підготовте майданчики для майбутніх тимчасових буртів цукрових чи кормових буряків. Майданчики повинні бути рівними, очищеними від рослинних решток та інших сторонніх предметів (каміння, металу, великих грудок сухої землі тощо). Під час роботи в темну пору доби перевірте освітлення.

2.6.3. Підготуйте робоче місце. Якщо збирання буде проводитись у тару, то перевірте справність контейнерів.

2.6.4. Перевірте справність інструменту, Ніж повинен мати справний міцний чохол - піхви. Рукоятка ножа повинна бути гладкою, без гострих ребер, задирок та інших пошкоджень. Лезо ножа повинно бути правильно загострено. Не провіряйте пальцями гостроту ножа.

2.7. Збирання картоплі

2.7.1. Перевірте справність тари (ящиків, кошиків, відер, контейнерів).

2.7.2. Перед переїздом самохідних і причіпних збиральних агрегатів зійдіть із перебираальної площинки комбайна.

3. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІД ЧАС РОБОТИ

3.1. Копання

3.1.1. Під час переїзду на роботу та з роботи одночасно з інструментом слідкуйте, щоб інструмент був зачохлений.

3.1.2. Під час перенесення ручного інструменту для обробітки ґрунту витримуйте віддаль між працівниками не менше 2 м і не робіть різких поворотів з інструментом на плечі.

3.1.3. Під час обробітки фунту наблизайте лезо сапи і лезо лопати до ноги на безпечною віддалі.

3.1.4. Перед обробітком ґрунту лопатою займіть зручну і стійку позу. Для запобігання зісковзування ноги з лопати й утрати рівноваги натискуйте на лопату підошвою взуття, опираючись при цьому каблуком у плече лопати.

3.1.5. Роботи по обробітку ґрунту проводьте тільки у взутті із закритим носком.

3.1.6. Роботи по обробітку ґрунту на ділянках, що розміщаються поряд із полями, що обробляються пестицидами, проводьте з навітряного боку. При переміні напрямку вітру , що викликає перенесення парів пестицидів або продуктів їх розпаду у вашу робочу зону, роботу зупиніть і покиньте зону.

3.1.7. Під час перерви в роботі інструмент складайте у спеціально відведене місце лезом униз. Лопату можна застромити вертикально у ґрунт.

3.2. Сівба та садіння

3.2.1. Заправку сівалок насінням і добривами, розміщення ящиків із розсадою, підняття й опускання маркерів, очищення сошників, прочищення насіння тукопроводів здійснюйте під час остаточної зупинки агрегату і виключеному валі відбору потужності. Під час піднімання (опускання) маркерів слідкуйте, щоб у зоні їхнього руху не було людей.

3.2.2. Ящики з розсадою розміщуйте стійко на площинці розсадосаджальної машини.

3.2.3. Перевозити протруєне насіння дозволяється тільки в мішках із щільного матеріалу одноразового користування або автомобільними завантажувачами сівалок. На мішках повинен бути напис "Отрутне" або "Протруєно".

3.2.4. Заправку сівалок протруєним насінням і мінеральними добривами проводьте в засобах індивідуального захисту, при цьому розміщуйтесь із навітряного боку.

3.2.5. Розрівнюйте насіння в ящиках спеціально для цього призначеною лопаткою.

3.2.6. Під час заправляння сівалок вручну дотримуйтесь норм гранично допустимих навантажень при підніманні й переміщенні вантажу вручну.

3.2.7. Під час роботи посівного, саджального агрегатів:

- не залишайте своє робоче місце (крім аварійних випадків); знаходьтесь на підніжній дошці сівалок, тримаючись за поручень, або на сидінні;

- не перевозьте на підніжній дошці сівалки мішки з насінням, туками або інші вантажі;

- не замінюйте порожній ящик із-під розсади повним ящиком на ходу агрегату;

- не сідайте на підніжну дошку, насіннєвий ящик, тукову банку тощо;

- не відволікайтесь від роботи і не відволікайте інших працівників;

- не сходьте з агрегату і не залазьте на нього, не переходьте з однієї сівалки на другу.

- не прокручуйте руками та ногами загальмовані диски сошників;

- не прочищайте висівні апарати.

3.2.8. Перед поворотом, після остаточної зупинки агрегату й одержання сигналу від тракториста, зійдіть з агрегату, переведіть маркер у транспортне положення і відійдіть у bezpechne місце.

3.2.9. Після повороту агрегату й остаточної його зупинки переведіть маркер у робоче положення і займіть своє робоче місце.

3.2.10. Під час роботи на розсадосаджальних машинах розсаду тримайте біля основи кореневої системи і не підводьте руку більше, ніж на 3 см до розсадотримача.

3.2.11. При виникненні несправностей або небезпечних ситуацій подайте сигнал про термінову зупинку агрегату.

3.2.12. При ручній посадці розсади розпушуйте ґрунт і робіть ямки за допомогою спеціального інструменту. Не виконуйте ці роботи руками.

3.3. Догляд за рослинами

3.3.1. Під час проріджування рослин із використанням сап розміщуйтесь уступами на віддалі 2-3 м один від одного.

3.3.2. Зрубуйте бур'яни і розпушуйте землю на bezpechniй віддалі від ніг. При наявності каміння на ґрунті направляйте лезо так, щоб уникнути удару інструменту об камінь.

3.3.3. Під час тимчасових перерв у роботі кладіть сапу на землю лезом униз осторонь від проїжджих шляхів, пішохідних доріжок, на видному місці.

3.3.4. Під час переходу з інструментом на плечі витримуйте віддаль між працівником, що йде попереду не менше 2 м. Перед поворотом переконайтесь у тому, що, повертаючись, Ви нікого не травмуєте інструментом.

3.3.5. Не виконуйте ручних робіт на ділянках, де одночасно проводяться механізовані роботи.

3.3.6. В спекотний період працюйте в легкому головному уборі і верхньому одязі світлих відтінків.

3.4 Збирання овочевих і баштанних культур (помідори, огірки, перець, капуста, кавуни, дині, кабачки тощо)

3.4.1. Проїзд до місця роботи та з роботи здійснюйте тільки на автобусах і обладнаних для перевезення людей автомобілях. Не дозволяється проїзд в кузовах тракторних причепів і на необладнаних для цих цілей автомобілях.

3.4.2. При переміщенні по плантації не наступайте на плоди овочів, грудки землі тощо.

3.4.3. Бережіть очі! Перед збиранням овочів і баштанних культур обминайте або притискуйте до землі ногами високі і грубі стебла бур'янів.

3.4.4. Виберіть рівний майданчик для складання ящиків з овочами. Очистіть його від сторонніх предметів і сміття.

3.4.5. Перед перенесенням або завантаженням ящиків на транспортні засоби надіньте рукавиці.

3.4.6. Не перевантажуйте овочеві платформи.

3.4.7. Складайте ящики на майданчику в перев'язку на зручну висоту, а на піддонах - по схемі, вказаній керівником робіт. При підході до штабеля ящиків переконайтесь, що він стійкий.

3.4.8. Чітко виконуйте робочі операції при збиранні капусти. Лівою рукою відхиліть качан капусти вліво і різким, точним ударом ножа зрубайте качан. Оберігайтесь травмування ножем рук або ніг, а також працівника, що працює поруч.

Зрізаний качан капусти положіть у ящик (контейнер), розміщений на платформі або на стрічку транспортера.

3.4.9. Під час руху агрегату не відволікайтесь від роботи, не залишайте своє робоче місце.

3.4.10. Прислухайтесь до сигналів, які подає тракторист-машиніст.

3.4.11. Під час перерви (навіть короткочасної) вкладіть ніж у чохол-піхви і положіть його в безпечному місці. Не залишайте ніж без чохла.

3.4.12. При обрізанні плодів і овочів рухи ножем робіть тільки від себе.

3.4.13. Ручне навантаження проводьте тільки у транспортні засоби із заглушеним двигуном.

3.4.14. Під час навантаження затареної продукції знаходьтесь збоку вантажу, що подається. При цьому один (два) працівник(и) повинен(ні) знаходитись у кузові транспортного засобу і приймати вантаж.

3.4.15. Відкривайте й закривайте борти транспортного засобу вдвох, при цьому знаходьтесь збоку від бортів. Перед закриттям чи відкриттям бортів переконайтесь у безпечному розміщенні вантажу в кузові.

3.5. Збирання моркви, столових буряків, цибулі, часнику

3.5.1 Чітко виконуйте операції технологічного процесу при очистці моркви, столових буряків, цибулі, часнику. (Брати необхідно по одному коренеплоду в ліву руку так, щоб гичка розміщувалась у бік правої руки. Точним рухом ножа обріжте гичку на віддалі 1-2 см від голівки коренеплоду і киньте його в тару для очищених коренеплодів або на майданчик. Гичку на цибулині й часнику відрізайте на віддалі 1 см від голівки.)

3.5.2. Під час роботи не займайтесь сторонніми розмовами й справами, не відволікайтесь від роботи інших працівників.

3.5.3. Під час перерви (навіть короткочасної) вкладіть ніж у чохол-піхви й покладіть його в безпечному місці. Не залишайте ніж без чохла.

3.5.4. При механічному навантаженні контейнерів із продукцією на транспортні засоби, відійдіть у безпечне місце, вказане керівником робіт.

3.5.5. Не захаращуйте робоче місце відходами продукції.

3.5.6. Роботу на перебиральних столах пересувних комбайнів (видалення стебел рослин і предметів, що випадково потрапили) проводьте в рукавицях.

3.5.7. Не скидайте під ноги нестандартну продукцію й інші відходи сортування. Направляйте їх у спеціальні щілини.

3.5.8. Розрівнюйте овочі в бункері тільки при заглушеному двигуні агрегату.

3.5.9. Розрівнюйте продукцію в кузовах і контейнерах транспортного засобу тільки при зупиненому комбайні і транспортному засобі.

3.5.10. При пробуксовуванні транспортерної стрічки, переповненні бункера або контейнера транспортного засобу подайте трактористу звуковий сигнал.

3.5.11. Очищайте транспортер тільки з дозволу тракториста при відключеному приводі транспортерів і заглушеному двигуні комбайна (трактора). Очистку проводьте в комбінованих рукавицях чистиками й гаками.

3.5.12. Піднімайтесь на площинку комбайна і сходьте з неї тільки з дозволу тракториста і при зупиненому комбайні.

3.5.13. Не знаходьтесь на комбайні при його переїздах.

3.6. Збирання цукрових та кормових буряків

3.6.1. Ручне підбирання коренеплодів, їхню доочистку й затарювання проводьте на ділянках полів, на яких не ведуться mechanізовані роботи.

3.6.2. При ручному доочищенні коренеплодів розмістіться у зручному місці відносно перероблюваної продукції. При наявності контейнерів (тари) для очищеної продукції поставте їх на віддалі витягнутої руки.

3.6.3. Очистку коренеплодів від гички вручну проводьте в такій послідовності: - надіньте на ліву руку рукавичку, візьміть коренеплід так, щоб гичка

розміщалась із правого боку. Після огляду, точним рухом ножа від себе обріжте гичку на віддалі 1-2 см від голівки і киньте коренеплід у тару, контейнер або на майданчик.

3.6.4. При груповій роботі на доочищенні, перебиранні коренеплодів із кагатів витримуйте віддаль між працівниками не менше 2 м.

3.6.5. Вкладайте (вибирайте) коренеплоди в (із) кагатів, не допускаючи утворення порожнин і козирків, які можуть обвалитися й травмувати.

3.7. Збирання картоплі

3.7.1. Ручне підбирання бульб і їх завантаження у ящики проводьте на ділянках, на яких не ведуться mechanізовані роботи.

3.7.2. При завантаженні навалом знаходьтесь, з одного боку, на віддалі не менше 1-2 м від борту транспорту, що завантажується, з таким розрахунком, що коли транспорт почне рухатись, не опинитись на його шляху.

3.7.3. При завантаженні продукції знаходьтесь збоку вантажу, що подається, при цьому один(два) працівник(и) повинні знаходитись у кузові транспортного засобу і приймати вантаж. Ящики беріть тільки під дно або за спеціальні ручки.

3.7.4. Ручне навантаження картоплі здійснюйте у транспортні засоби, які знаходяться в загальованому стані із заглушеним двигуном.

3.7.5. Не навантажуйте на автомобіль, причіп картоплю понад габарити кузова.

3.7.6. Не розрівнюйте вручну клубні в кузові транспортного засобу під час його руху.

3.7.7. Під час роботи не застосуйте способи, що прискорюють роботу за рахунок порушення вимог безпеки.

3.7.8. Не знаходьтесь у радіусі дії вивантажувального транспортера.

4. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОБОТИ

4.1. Здайте робочий інструмент та інвентар на зберігання.

4.2. Зніміть і приведіть у порядок спецодяг і засоби індивідуального захисту і здайте їх на зберігання.

4.3. Помийте руки й обличчя з милом.

5. ВИМОГИ БЕЗПЕКИ В АВАРІЙНИХ СИТУАЦІЯХ

5.1. Будьте обережні при виявленні вибухонебезпечних предметів (гранат, снарядів, мін тощо). При виявленні цих предметів роботу зупиніть, виведіть людей на безпечну віддалу від предметів, організуйте охорону і повідомте керівнику робіт про їх виявлення.

5.2. При з'явленні диму, запаху горілого, полум'я, незвичайного шуму або вібрації включіть звукову сигналізацію. Сповістіть трактористу (комбайнери) про випадок, що трапився. В подальшому дійте за вказівкою тракториста.

5.3. Припиніть всі види польових робіт під час грози, зливи, урагану.

5.4. При травмуванні працівників припиніть роботу, по можливості усуньте або нейтралізуйте джерело небезпеки і надайте першу долікарську допомогу, повідомте у медичний заклад і керівника робіт

6. ВІДПОВІДЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ВИМОГ ІНСТРУКЦІЇ З ОХОРОНИ ПРАЦІ

Якщо під час виконання робіт трапилась подія (надзвичайна ситуація, що призвела до травмування на виробництві) пов'язана з безпекою життєдіяльності, тощо керівник структурного підрозділу коледжу, працівник, зобов'язаний негайно проінформувати про випадок свого безпосередньо керівника, для подальшого термінового інформування про надзвичайну ситуацію адміністрацію коледжу та керівника підрозділу з охорони праці для відповідного реагування.

6.1. При порушенні правил та вимог охорони праці, безпеки життєдіяльності з особами, що допустили порушення, керівник структурного підрозділу забезпечує повторне вивчення працівником (ками) цієї інструкції та проводиться повторний позаплановий інструктаж (бесіда) із працівником.

6.2. За порушення вимог інструкції з ОП та БЖД, в залежності від важкості та наслідків, особи з вини яких виникла надзвичайна ситуація можуть бути притягнуті до дисциплінарної адміністративної, матеріальної або кримінальної відповідальності у встановленому діючим законодавством порядку.

6.3. Дисциплінарна відповідальність полягає в оголошенні зауважень, письмової догани, суворої догани, які оголошуються наказом директора коледжу за результатами розслідування.

6.4. Адміністративна відповідальність може передбачати накладення штрафу та стягнення його через бухгалтерію коледжу. Таке право надано виключно інспекторам Держохоронпраці, що проводять розслідування.

6.5. Матеріальна відповідальність полягає у відшкодуванні збитків особами, з

вини яких трапилось руйнування, аварії, знищення матеріальних цінностей, машин, обладнання. Сюди ж відносяться збитки від травматизму. Матеріальне відшкодування проводиться за висновками розслідування інспекторами Держохоронпраці, правоохранними органами у встановленому законодавством порядку.

6.6. Кримінальна відповіальність здійснюється виключно правоохранними органами відповідного до чинного законодавства України.

(посада керівника підрозділу (кабінету) — розробника)

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Bizi:

Інженер з охорони праці _____

Тамара ЧЕПІГА

(підпис)

(ім'я, прізвище)

Юрисконсульт

В'ячеслав МАРИЩУК

(підпис)

(ім'я, прізвище)

* У разі потреби інструкцію узгоджують з іншими уповноваженими службами, підрозділами і посадовими особами підприємства, перелік яких визначає керівник підрозділу з охорони праці коледжу.